

Sociologické teorie genderu

- *Zvolte si jeden teoretický přístup k genderu vycházející z interpretativistického/interakcionistického paradigmatu a představte jej. Uved'te VHODNÝ příklad s genderovou relevancí. (Příklad volte pečlivě a promyšleně, právě on vám přinese 1/2 bodů z této otázky. Vyhněte se banálním a nicneříkajícím příkladům jako jsou hračky, růžová a modrá etc.)*
- *Rozsah volte realisticky podle podmínek státní zkoušky, kde na promyšlení a zpracování 1 otázky máte asi 15 minut, délka by tedy neměla překročit 2 kratší odstavce.*

Nejčastější chyby

- Zvlášť vysvětlení konceptu bylo často příliš dlouhé (délka není totéž co kvalita)
- Do vysvětlení konceptu doing gender jste vmíchávali slova jako role, jimž se autoři záměrně vyhýbají
- Sice jste vybrali 1 příklad, ale vaše vysvětlení často spíše zatemňovala/zpochybňovala to, že konceptu skutečně dobře rozumíte (podali jste nevyrovnaný výkon)
- Jindy jste dávali více příkladů v mylné představě, že více je lépe. Příklady byly často nejasné a vaše hodnocení spíše snížily
- Samozřejmě existují tací (a není jich až tak málo), kdo podali dobrý a přesvědčivý výkon
- Často by pomohlo více a explicitněji se příkladu věnovat, více vysvětlovat, nespoléhat se na předporozumění čtenářky: píše-li se v zadání, že příklad vám přinese 1/2 bodů, věnujte mu patřičně prostoru
- Červeně vyznačuji nejasné/nesprávné/nesmyslné pasáže ve vašich textech

A - srozumitelně vysvětlený koncept, výborný příklad s –ová (opravdu psané z „hlavy“ během 15 minut?)

■ Gender jako každodenní mikrovjednávání a interakce

- Základní teze teorie dělání genderu (doing gender) West a Zimmermana spočívá v tom, že gender není něco vrozeného a přirozeného, ale že je jako takový konstruován v každodenních interakcích. Jinými slovy, v každodenních interakcích s druhými lidmi (případně institucemi) se očekává, že všichni mají jeden ze dvou genderů a že ho budou náležitě vystavovat a chovat se určitým způsobem (což se ale může lišit v různých kulturách a různých historických obdobích). Tato očekávání pak jsou skutečně naplňována, protože je „přirozené“ je naplňovat. Dělání genderu se týká všech možných sfér lidské činnosti, je všudypřítomné, a do značné míry neuvědomované. Do popředí vyplouvá v situacích, kdy jedna ze stran interakce poruší pravidla dělání genderu, tj. očekává něco jiného, než je děláno, nebo dělá něco jiného, než je očekáváno.
- Tato teorie velmi dobře vysvětluje pocity znepokojení, zmatku a frustrace při setkání s člověkem, jehož/jejíž gender je „někde mezi“. Na takovouto osobu často doslova zíráme a snažíme se hledat znaky, které by ji jednoznačně zařadily do jedné nebo druhé kategorie, neboť se nemůžeme smířit s představou, že tato osoba „nikam nepatří“. Setkání s někým takovým utkví v paměti, neboť předvídatelná a jakoby přirozená struktura světa byla radikálně narušena.
- Dále, teorie dělání genderu vysvětluje i jednu českou (ale nejen) jazykovou realii, a to přechylování příjmení koncovkou –ová. Jedním z argumentů zastánců přechylování je, že je pak zřejmé, zda mluvíme o ženě či o muži. Znat gender dané osoby je natolik důležité, že myšlenka, že by to nemuselo být až tak podstatné, nám vlastně ani nepřijde na mysl. Zajímavým momentem je, jakým způsobem dochází k přiřazení přípony –ová (případně osobních zájmen ženského rodu) osobám pocházejícím z jiných kultur, u kterých si nejsme jistí, kde je jejich křestní jméno ženské či mužské. Domnívám se, že je to především na základě vzhledu. Vzhled dané osoby tedy přiřadíme do jedné kategorie a přidáme „náležitá“ zájmena a příponu –ová, když o osobě mluvíme, čímž dáváme ostatním najevo „správnou“ genderovou kategorii. Přípona –ová je tedy jedním z nástrojů v každodenní komunikaci, pomocí kterého děláme gender.

A – dobrý príklad; ale je to skutočne psané „z hlavy“ během uvedeného časového limitu?

■ Genderovo stereotypné komplimenty

- Komplimenty sa dajú chápať ako rozšírenie pozdravenia, či stretnutia, ako prejav zdvorilosti. Aj keď v našom regióne nie sú až tak často využívané ako napríklad v iných amerických či európskych kultúrach, stále platí, že spravila ich vyslovujú muži ženám, respektíve majú pre ten ktorý rod celkom odlišnú podobu. Predstavme si, že by žena mužovi povedala: „*Vám to dnes pristane, tie topánočky sa Vám mimoriadne hodia.*“ Či „*Dnes máte fakt krásny účes.*“ Miesto toho ženy u mužov skôr vyzdvihujú ich kompetenciu, myšlienky, názory či diela. Muži na ženách naopak oceňujú ich pôvab, úsmev, aká je milá a ako jej to pristane.
- Symbolický interakcionizmus, ktorého predchodcovia sú sociológovia Mead a Cooley sa ako prúd interpretatívneho prístupu začína objavovať v 50. rokoch 20. Storočia, vďaka Herbertovi Blumerovi. Očami symbolického interakcionizmu, ktorý zdôrazňuje symbolické sprostredkovanie sociálnych interakcií je jasné, že aj tieto konvenčnosti sú produktom rodových stereotypov. Pomocou reči, o ktorú sa symbolický interakcionizmus opiera, je tak odrážaný konkrétny stav spoločnosti, sociálne konštrukty. V tomto prípade oceňovaná krása a pôvab u žien vyjadruje ich pasivitu či reprezentatívnu úlohu v spoločnosti. U mužov, naopak, je vyzdvihovaná ich kompetencia, múdrosť a aktivita ako vyjadrenie ich dominancie spoločnosti.

A-B: dobře vysvětlený koncept,

[zajímavý příklad, ale vyskytují se nejasnosti]

- Erving Goffman, jako představitel symbolického interakcionismu, zastával teorii založenou na dramaturgické perspektivě. Dle něj lze na každou situaci v běžném životě pohlížet jako na divadelní scénu. Vždy lze charakterizovat scénu, režiséra, role, které jednotlivé osoby hrají a týmy. Během života člověk „přechází“ z jedné role do druhé, přičemž se mění i ostatní aktéři „divadla“ a scéna. Goffman tímto zdůrazňuje, že každou interakci musíme chápat v jejím kontextu.
- Uvedu příklad „změny scény“ první školní den, kdy do školy doprovází své dítě (nejčastěji oba) rodiče. Scénou je třída vyzdobená nejrůznějšími obrázky, nachází se v ní tabule, katedra, lavice, židle, nástěnka, květiny apod. Režisérem je učitel/ka, která řídí interakci s rodiči a také s dětmi. V rámci své role rodičů projevují tyto osoby svou pýchu na dítě, starostlivost a radost. **Obecenstvem jsou děti.**
- Přijdou-li jako rodiče jednoho dítěte dvě ženy (dvě matky), situace se změní díky (prozatímní) neobvyklosti lesbického rodičovství, která vyvolává zvědavost. Tyto ženy jsou nyní herečkami, jejichž role se změnila z rodičů na lesbičky, neboť jim je nyní „obecenstvo“ přisoudilo. **Tímto obecenstvem jsou ostatní rodiče, učitel/ka a děti. Obecenstvo hledá ve vystupování a vzhledu hereček, tedy v jejich osobní fasádě, projevy chování, které by korespondovaly s touto jejich rolí.** Dítě těchto žen má tzv. diskrepantní roli, tzn. ví o jejich roli více než kdokoliv ostatní a podílí se na ní.

B – dobrý příklad; nepište v odrážkách; drobné nejasnosti jak ve vysvětlení konceptu, tak v příkladu

- Tento přístup vychází z interakcionismu. Podstatou „doing gender“ je chování se v souladu s tím, jak chceme být bráni, zda jako muž či žena.
- West a Zimmerman oddělují 3 kategorie:
- pohlaví – charakteristika **dle biologických znaků** – genitálie, hladina hormonů, počty chromozomů atd.
- pohlavní kategorie – je vytvářena sociálním předváděním, tj. buď se chovám jako muž nebo jako žena – jedná se o gesta, styl oblékání,
- gender – jak jedinci zvládají předvádění pohlavní kategorie, jak je zautomatizované
-
- Lidé obecně posuzují, zda je člověk muž nebo žena dle předvádění. Pokud se tedy chová jako žena, považují ji za ženu a naopak. Gender je rutinní, pokud se ho naučíme, vykonáváme ho již automaticky – problémem např. u transsexuálů, kteří si musí vytvořit novou historii genderu.
-
- Příkladem „doing gender“ může být rozdílné chování mužů a žen v posilovně. Ženy většinou nosí upnuté oblečení, které zdůrazňuje jejich pohlavní znaky **a absenci penisu** a ukazuje jejich štíhlost. Muži naopak nosí spíše volnější oblečení, které je obrazně činí ještě většími a svalnatějšími. Také je rozdíl v typu náradí, které využívají a typu cvičení. Ženy vybírají stroje, které je činí štíhlejšími, příp. zpevňující části těla, které jsou považovány za feminní, tj. břicho, prsa a hýždě. Naopak muži používají častěji těžké činky a snaží se vytvarovat své svaly a tak se činit většími.

B-C: nepište v odrážkách! Nejasnosti ve vysvětlení konceptu + příklad je možná spíš ukázkou oddělávání genderu

- Podle interpretativního přístupu v sociologii je skutečnost konstrukt utvoření chápáním lidí. Mnoha autorům slouží ke konceptualizaci genderu.
- „Dělání genderu“ West a Zimmerman rozdělují do tří kategorií:
- Pohlaví klasifikující člověka jako muže či ženu **na základě sociálně schválených znaků**.
- Pohlavní kategorie, tedy soubor **znaků a chování**, jimiž člověk předvádí, zda spadá do kategorie muž/ žena
- Gender, jako institucionalizovaná forma chování, nutného pro splnění kritérií spojených s danou pohlavní kategorií.
- Příkladem rozdílu mezi pohlavím/ pohlavní kategorií a genderem může být model Andrej Pejic, který se stal světově proslulou modelkou.
- S pohlavím, které je kategorizováno jako mužské, prezentuje ženské pohlavní kategorie – líčí se, působí jemně a nosí ženské šaty.
- Zároveň však o sobě mluví jako o muži. Vymyká se tedy kritériím genderu, jež by ho identifikovaly jako „ženu“ v momentě, kdy by se prezentoval jako žena a dokazuje, že skutečnost „být ženou“ / „být mužem“ není jasně daná, respektive je relativní na základě chápání lidmi.

C: příklad je dost jednoduchý a není příliš přesvědčivý; vysvětlení konceptu začíná „od poloviny“, není jasné, čím je to koncept

- Je velmi důležité rozlišovat mezi třemi základními pojmy, které dekonstruuji koncept děláním genderu – jsou to pojmy: pohlaví (určováno na základně sociálně schválených znaků jako např. pohlavní orgány), pohlavní kategorie (chování, které reprezentuje pohlaví; identifikační předvádění, ale nemusí být v souladu s jednotlivým pohlavím) a gender (činnost, kterou jedinec provádí a splňuje či nesplňuje reprezentaci svojí pohlavní kategorie). Dělat gender v laickém slova smyslu znamená symboliku chování jednotlivce, značící kým vlastně je. **Být ženou a být mužem je sociálně žádoucí role každého člověka.**
- Dělat gender jsou uměle vytvořené způsoby chování, které podporují a zároveň omlouvají nerovnosti a sociální uspořádání společnosti. Genderovému chování jsme vystavováni od narození a později vědomě či nevědomě toto uspořádání a nerovnosti dále reprodukuje, pokud děláme gender úspěšně. V případě vymykání se společenským způsobům bývá jedinec vystaven posměchu či opovržení. Příkladem může být vzor heterosexuálního svazku, kdy muž by měl být standardně vyšší a starší než žena. **I když je současná společnost vysoce anonymní** a postupně si zvyká na zvyšující se počet opačného uspořádání, kdy je žena starší nebo vyšší než partner, neujde procházející pár po ulici zvýšené pozornosti ostatních chodců nebo dokonce úšklebků od konzervativnějších typů jedinců.

C – koncept je celkem dobře

vysvětlen, ale příklad je výrazně nedotažený

- Koncept „doing gender“ označuje sociálně žádoucí předvádění příslušnosti k jedné či druhé pohlavní kategorii. V tomto smyslu je tedy gender chápán jako jakýsi druh konání. Podle autorů konceptu, West a Zimmerman (2007), se jedná o soubor rutinních, opakovaných a od malička osvojovaných činností, které děláme a které mají světu říkat „já jsem muž“ nebo „já jsem žena“. **K předvádění genderu se tím pádem uchylujeme výhradně v situacích, kdy jsou přítomni druzí lidé** a gender se dá chápat jako čistě situační konání.

Správné předvádění genderové příslušnosti má svůj význam. Podle autorů přispívá k ospravedlňování sociálního uspořádání společnosti a nerovností, které v ní panují. Toto ospravedlňování přitom probíhá prostřednictvím našeho každodenního chování a jednání, pomocí kterého vědomě, či nevědomě, dále reprodukuje genderové stereotypy. Pokud děláme gender tak, jak se od nás očekává, pomáháme posilovat současné sociální uspořádání. Pokud jej však děláme jinak, můžeme se dočkat obecného odsouzení. Typickým příkladem může být organizace zdravotnictví. Ještě stále přetrvává představa, že muži jsou doktoři a ženy jsou zdravotní sestry. Ačkoli již celkem běžně vidáme ženy pracující jako doktorky, klidně na chirurgii, muž pracující jako sestra je spíš výjimkou.

C – vysvětlení konceptu je problematické; příklad OK, ale sám říkáte, že je zastaralý. Zvolte tedy jiný!

- **Intepretativní přístup se je založený na myšlence pochopení a popisu jevů a jejich vzájemného vztahu.** Typickým představitelem této kategorie vztahující se čistě k genderové problematice je přístup „doing gender“ od West a Zimmerman. Podle nich lze najít v rozdílech mezi muži a ženami tři kategorie.: **pohlaví – biologicky dané**, pohlavní kategorie – vnější znaky pohlaví (nemusí být v souladu s pohlavím, například transsexuál je pohlavím muž ale pohlavní kategorií žena) a gender – **který chápou jako střet mezi individuálním chováním aktéra a sociálním očekáváním.**
- Vezměme si příklad s píchlou pneumatikou, ženou řidičkou a mužem kolemjedoucím, který hrdinně pneumatiku vymění. (I když tento příklad začíná být zastaralý, učebnicový, protože v dnešní době si myslím, že takové věci už se nestávají – většina žen si píchlou pneumatiku vymění sama. Problém jiného rázu nastane v okamžiku, kdy je porucha auta v motoru, kde jsou zapotřebí specifické znalosti nebo pokud jsou šrouby utáhnuty příliš těsně a nejdou povolit). Doing gender se v takovém příkladě odehrává tak, že od ženy se očekává pasivnější chování - žena jej vykoná, tj. řekne si o pomoc. Od ženy se neočekává fyzický výkon – výměna pneumatiky je namáhavá činnost, tedy žena jej nevykoná. Nakonec výměna pneumatiky může být zajímavou příležitostí k seznámení (byť velmi teoreticky) – rozehrává se tím začátek vztahu mezi mužem a ženou, formulovaný jako role aktivního a pasivního, kde žena vykoná svůj gender, tj. formuluje svou roli ve vztahu.

C: koncept a příklad nesedí; není jasné, jak za použití scény a dalších propriet z Goffmanova repertoáru dochází k performování role či k distanci od ní, navíc není zřejmé, čím je osoba transgender, když má mužské pohlaví a vystupuje v roli muže (příklad je nesrozumitelný)

- Jedním z teoretických přístupů vycházejících z interpretativistického paradigmatu je Goffmanovo hraní rolí, **respektive distance od nich**. Goffman tvrdí, že každý z nás hraje v každodenním životě divadlo, tedy že jednáme na základě sociální interakce a používáme při tom různé symboly, abychom tak demonstrovali své role. Lidé se soustředí tedy zejména na to, jakým způsobem působí na druhé a jaký dojem u nich vyvolávají. Člověk tak má tendenci volit určitý druh vlastní manifestace, aby tak potvrdil svoji sociální identitu a ta aby nebyla popřena. Naším cílem je, aby nás ostatní v naší roli poznali a zároveň nás tak uznávali.
- Jako příklad takového hraní rolí pak lze uvést například transgender člověka, jehož charakter pohlavních orgánů neodpovídá jeho psychické identitě. Takový člověk, pochází-li navíc z konzervativních poměrů, je nucen skrývat svou reálnou psychickou identitu a v rámci hraní rolí tak potvrzuje svou identitu fyzickou. Například transgender s mužskými pohlavními orgány tak může mít tendenci odmítat jakoukoli „ženskost“ v rámci svého projevu, naopak ostentativně se snaží potvrzovat své mužství (v projevu, stylu oblékání, zaměstnání,...).

C – zmatený příklad, který navíc neseď ke konceptu (zdálo by se, že váš př. se vztahuje spíš k děláni genderu)

- Podstatou interpretativního paradigmatu je nahlížení na jedince jako na aktivního aktéra a hybatele děje, který využívá své znalosti, zkušenosti a skrze komunikaci a interakci vytváří sociální realitu. **Podle Ervinga Goffmana jedinci předpokládají, že jejich protějšky v interakci jednají na základě své „esenciální přirozenosti“.** Ta je manifestována pomocí jasně indentifikovatelných znaků. Feminita či maskulinitina je tak něco, co je vyjadřováno v každé sociální situaci a současně se jeví jako jedna ze základních vlastností jedince. Vlastní projevy genderu, tedy gender display, se dějí jakoby „samy od sebe“ a to formou dialogu obsahující tvrzení a odpověď na něj. Tento dialog může být základem pro hierarchické vztahy.
- Za příklad situace, kdy dochází k předvádění genderu a to jak na vědomé, tak nevědomé úrovni, považují situaci, kdy na setkání různých párů dorazí partnerská dvojice gayů a vzájemně se se seznamují. V tom okamžiku dochází do jisté míry ke zmatení, kdy obvyklé očekávání partnerských rolí vzhledem k jejich pohlaví tak úplně neplatí, protože oba partneři jsou muži. Část lidí na se může domnívat, že jeden z partnerů je v páru ženou a plní úlohy spojené například s uklízením a vařením, a druhý se chová „mužsky“, tedy dominantněji a je ve vztahu více opečováván. **Gayové mají možnost demonstrovat svůj gender a chovat se v souladu se společenským očekáváním, tedy jeden z partnerů více mužsky a druhý žensky.** Nebo naopak toto očekávání odmítnout a ukázat, že jejich partnerské uspořádání je jiné. **Tuto možnost mají pochopitelně i ostatní páry.**

C-D: koncept nevysvětlen srozumitelně (+ špatný pojmový aparát); není jasná signifikance příkladu

- Interpretativní paradigma se váže ke zkoumání jednání jedinců a jeho významů. Snahou tohoto přístupu je odpověď na otázku, jakým způsobem fungují vztahy mezi jedinci a jak jim oni sami rozumí. Předpokladem je, že lidé mají osvojené základní znalosti fungování ve společnosti, které ji pomáhají porozumět v každodenních interakcích. Bez těchto znalostí by fungování společnosti nebylo možné.
- Součástí tohoto přístupu je i koncept „doing gender“. West a Zimmerman ho vysvětlují jako způsob prezentace genderové příslušnosti během každodenních činností. **Jelikož jsou lidé zařazení do pohlavních kategorií dle jejich biologického pohlaví, předpokládají, že příslušnost k určité kategorii bude manifestována i navenek přijetím určité genderové role.** Přijaté genderové jednání je přítomné jak v soukromí, tak před ostatními lidmi.
- Příkladem může být močení. Územ v západní společnosti je, že muži močí vestoje a ženy vsedě případně v podřepu. Tím, že žena pokaždé při vykonávání potřeby usedá na záchodové prkénko, identifikuje se svou ženskou genderovou rolí a tak ji i reprodukuje. Pokud by se například žena pokusila vymočit v parku vestoje, čímž by narušila propojení pohlaví – genderové jednání, vzbudila by tím u ostatních lidí neporozumění situace.

D – text není jasně strukturován, působí dojmem „jo a ještě mě k tomu napadlo“, příklad neilustruje goffmanovské hraní rolí

- **Rámcově představím sociologickou teorii Ervinga Goffmana z 60. let 20. století.** Jeho dílo není zacíleno přímo na genderovou problematiku, jeho hlavním zájmem bylo nabídnout novou perspektivu, jak chápat různé difference v sociálních interakcích (přijímání rolí, prezentace sebe sama). Jeho koncept interpretativistický. Pro Goffmana je sociální realita a tedy i gender konstruktem. Chceme-li zkoumat konstrukci sociální reality, pochopit ji a interpretovat, musíme zkoumat chování obyčejných lidí (odtud zaměření na kvalitativní výzkum), protože se v něm objektivizují subjektivní obsahy ovlivněné zkušeností, úsudkem o sobě sama, projekcemi očekávání druhých. Goffman říká, že náš každodenní život je jevištěm a my herci, kteří na něm vystupují a snaží se dělat dojem. Moment „dělání dojmu“ je důležitý. Vyjadřuje nosnou myšlenku, že veškeré naše společenské chování se děje v bohatém spektru interakcí, což na jedince klade vysoké nároky ohledně naplňování zkonstruovaných obsahů soc. rolí, př. otce, milence, pracovníka, atp. Goffman na toto upozorňuje příměrem, že se neustále pohybujeme mezi jevištěm a pódiem. Tím, kdo sociální realitu vnímá a interpretuje jako první je sám dotyčný subjekt, který neustále hodnotí očekávání jiných. Proto, aby člověk mohl úspěšně v sociálních vztazích vystupovat, musí znát konvence dané společnosti, aby si utvářel pokud možno relevantní projekci.
- **Goffmanovo dílo nijak blíže neznám,** nicméně ve mne vzbuzuje otázky, co je tím konečným motivem k přijetí nějaké role (např. konformita?). Vzhledem k mnohosti sociálních rolí máme totiž v sociální interakci často na výběr dle jakého „scénaře“ budeme „hrát“. **Goffman svým slavným pojmem „gender display“ konstatoval, že rozhodujícím kritériem je sociální konvence.** Problém je, že sociální konvence vyjadřuje i jakési kulturní hodnotící (zkreslenými zatížené) stanovisko. Nicméně člověka, který konvenci naruší nelze jednoduše odsuzovat jako nějakého devianta. **Například zastávám názor, že v české společnosti je zavedena konvence vztahu učitele a žáka, kdy učitel mluví a žák poslouchá a je-li vyzván mluvit, zpravidla mlčí, protože se mluvit bojí neb není autorita. Jak toto ale změnit než tím, že někteří jedinci konvenci interpretují jinak?** Na genderové problematice se konvence projevuje v systému zákazů určitého chování
- Na příkladu násilí: uhodí-li muž ženu, je násilníkem, konvence říká: ženy se nebijí, přijal tedy roli zlého muže. Problém je, že za touto konvencí stojí jiná konvence: žena je slabé stvoření, což ženu v konečném důsledku diskvalifikuje, protože se jí upírá schopnost se samostatně bránit. Uhodí-li žena muže, není ani tak hrdinkou jako v právu. Protože konvence říká, že žena nemá násilí v krvi a užije-li ho, musela mít závažné důvody, protože to není přirozené. Z příkladů je patrné, že sociální konvence fungují jako návody, jak hrát naše role a jsou historicky zatížené. Genderově neutrální by byla ovšem konvence: fyzické násilí je (ne)přípustné za těch a těch podmínek.

F – koncept nepochopen; textu chybí struktura, řada vět nejasných

- Pro svůj domácí úkol jsem si vybral koncept teorie sociálních rolí, protože jeho autorem je jedním z prvních představitelů symbolického interakcionismu George Meada. Sociální role se vážou k sociálnímu statusu očekávanému, přiřazenému. K teorii sociálních rolí se váže i tzv. konflikt rolí, kdy jsou v rozporu očekávání chování v rámci dvou různých sociálních rolí, např. **intrapersonální konflikt** student vs. kamarád. Od role kamaráda se ode mne očekává, že se půjdu bavit, od role studenta se ode mne očekává, že se budu učit na test na další den a ve mně probíhá konflikt rolí. Role se samozřejmě dělí na různé skupiny (např. nadřízené, podřízené, souřadné).
- V rámci interpretativistického pohledu na teorii sociálních rolí v oblasti genderu bychom se měli **možná zamyslet**. Interpretativistickým paradigma zdůrazňuje význam porozumění lidskému jednání. **Jedná se o subjektivní postoj k přijímání role na základě vlastní interpretace.** Jedinec si sám roli upravuje, konfrontuje ji se svými představami a očekáváními. Proto bychom se mohli zamyslet nad smyslem genderu z tohoto pohledu. Gender obecně zkoumá kulturní rozdíly mezi muži a ženami. **Jenže podle výše zmíněného paradigmatu si přidělujeme role my sami.** Ve své podstatě může gender s tímto paradigmatem souviset, ale zároveň je s ním v konfliktu, protože si roli máme určit my sami. My si na základě konstruujeme svou roli, resp. své role (někdy v rozporu s kulturně zažitým modelem), ale ostatní kolem nás posuzují naši genderovou roli na základě přijatých norem. **Dojdeme tedy nakonec k tomu, že vzniká obecný konflikt mezi studiem samotného genderu a interpretativistickým pohledem, který možná nemůže být nikdy vyřešen.**